

Tézy na štátne záverečné skúšky (Mgr.)
Študijný program: Učiteľstvo hudobného umenia
Predmet: Štátna záverečná skúška – Hudobné umenie s didaktikou (Hra na organe)
Akademický rok **2023/2024**

1. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Príprava žiaka k štúdiu organovej hry. Stavebný systém organa.
c) Hudobná pedagogika a hudobná didaktika. Predmet hudobnej pedagogiky a didaktiky, ciele hudobného vzdelávania, základné členenie disciplín hudobnej didaktiky, príslušnosť k iným vedným disciplínam, základná terminológia.
d) F. Chopin: Mazurka B dur, op. 7 č. 1
2. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Technika manuálovej hry; držanie tela, technické a zvukové rozdiely medzi klavírom a organom, nadkladanie a podkladanie prstov, prstoklad, glissandá. Antický organ.
c) Najznámejšie hudobno-výchovné metódy a koncepcie v Európe 20. a 21. storočia, charakteristika, osobnosti hudobnej pedagogiky.
d) J. S. Bach: dvojhlasná invencia č. 2 c mol, BWV 773
3. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Technika manuálovej hry – artikulácia (legato, legatissimo, staccato, staccatissimo, portato, leggiero, artikulácia v polyfonickej hre). Organ v stredoveku – najstaršie organové skladby.
c) Vývoj výchovy k hudbe po roku 1989 na Slovensku: paradigmy, inovácie - hudobná výchova v alternatívnych a inovatívnych edukačných programoch, osobnosti hudobnej pedagogiky.
d) J. S. Bach: Das Wohltemperierte Klavier I., č. 2 c mol
4. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Technika pedálovej hry (hra päťou a špicou, súčasná hra manuálu a pedálu, hra tercií jednou nohou, hra tercií dvoma nohami, väčšie intervaly). Renesančný organ.
c) Didaktické zásady vo výchove k hudbe s aplikáciou do praxe (konkrétne príklady).
d) J. S. Bach: Das Wohltemperierte Klavier I., č. 2 c mol
5. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Špecifické techniky organovej hry – manuálové prechody, hra na dvoch manuáloch súčasne, hra na dvoch manuáloch v rovnakej polohe, súčasná hra jednou rukou na dvoch manuáloch, používanie žalúzií, tichá výmena, glissando). Nizozemská organová hudba (typ organov, skladatelia, diela).
c) Motivácia ako naladenie. Možnosti motivovania detí s aplikáciou do praxe (konkrétne príklady).
d) J. S. Bach: Das Wohltemperierte Klavier I., č. 6 d mol

6. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
 b) Výrazové prostriedky – prízvuky, metrum a rytmus. Talianska organová hudba (typ organov, skladatelia, diela).
 c) Organizácia hudobno-výchovného procesu: učebné osnovy, učebný plán, formy vyučovania, vyučovacia hodina a jej typy, fázy (časti) vyučovacej hodiny a ich charakteristika, učebné pomôcky pre hudobno-výchovnú prax.
 d) J. S. Bach: Das Wohltemperierte Klavier I., č. 6 d mol

7. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
 b) Výrazové prostriedky – tempo a artikulácia. Francúzska organová hudba do obdobia Francúzskej revolúcie (typ organov, skladatelia, diela).
 c) Ponímanie dieťaťa a formovanie jeho osobnosti v hudobno-výchovnom priestore. Vnútorne a vonkajšie determinanty hudobného vývinu dieťaťa: Hudobnosť a hudobné nadanie, hudobné schopnosti – ich podstata a klasifikácia, amúzie.
 d) L. van Beethoven: I. časť sonáty c mol, op. 10 č. 1

8. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
 b) Výrazové prostriedky – frázovanie a agogika. Francúzska organová hudba po Francúzskej revolúcii (typ organov, skladatelia, diela).
 c) Ontogenetický vývin dieťaťa v predškolskom a mladšom školskom veku v kontexte hudobného vývinu a obsahu základných pedagogických dokumentov výchovy k hudbe príslušného veku v ZŠ alebo v ZUŠ.
 d) L. van Beethoven: I. časť sonáty c mol, op. 10 č. 1

9. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
 b) Ornamentika. Anglická organová hudba (typ organov, skladatelia, diela).
 c) Ontogenetický vývin dieťaťa v strednom a staršom školskom veku v kontexte hudobného vývinu a obsahu základných pedagogických dokumentov výchovy k hudbe príslušného veku v ZŠ alebo v ZUŠ.
 d) L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 1. časť

10. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
 b) Registrácia. Organová hudba v Španielsku a Portugalsku (typ organov, skladatelia, diela).
 c) Problematika speváckych činností: ciele, historický vývoj, základné hudobno- vyučovacie metódy – ich charakteristika. Konceptia Z. Kodály a jej adaptácia na Slovensku.
 d) L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 1. časť

11. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
 b) Práca učiteľa organovej hry. Typ severonemeckého organu a významní skladatelia organovej hudby v tej oblasti (16.-18. storočia).

- c) Problematika hudobno-recepčných činností: zmena paradigmy recepcie, typológie recepcie, ciele, problematika, metódy a formy hudobno-výchovnej práce. Koncept D. B. Kabalevského.
- d) L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 2. časť
12. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Osobnosť žiaka (pamäť, motivácia, predstava interpretačného cieľa). Organová hudba v južnom Nemecku (16.-18. storočie).
- c) Problematika hudobno-inštrumentálnych činností: ciele, elementárne hudobné nástroje a ich členenie, výhody a nevýhody hry na nástroji v kolektívnom vyučovaní, technika hry. Konceptia C. Orffa a jej adaptácia na Slovensku.
- d) L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 3. časť
13. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Osobnosť žiaka (koncentrácia, sebakontrola, sebaovládanie, vytrvalosť, tréma). Organová tvorba J. S. Bacha. Bachov zvukový ideál.
- c) Problematika hudobno-pohybových činností: ciele, formy práce, diferenciacia pohybových činností. Metóda É. J. Dalcrozea.
- d) L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 3. časť
14. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Didaktické zásady správneho cvičenia (syntéza detailov, odloženie skladby, špecifiká organového cvičenia). Nemecká organová hudba v 19. storočí.
- c) Problematika hudobno-dramatických činností: ciele, charakteristika, formy hudobno-výchovnej práce. Prístupy využívajúce princíp tvorivej hudobnej dramatiky B. Felixa.
- d) W. A. Mozart: Variácie na „Ah, vous-je, maman“ KV 265
15. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Didaktické zásady správneho cvičenia (technika cvičenia, plán cvičenia, organizácia času). Nové trendy v organárstve v 19. storočí; ceciliánske hnutie; Orgelbewegung; A. Schweitzer.
- c) Pedagogická interpretácia hudobného diela: problematika, zmena paradigmy recepcie, základné členenie. Prístupy interpretácie hudobného diela J. Hatríka.
- d) W. A. Mozart: Variácie na „Ah, vous-je, maman“ KV 265
16. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Učebné plány a osnovy. Organy na východnom Slovensku.
- c) Muzikoterapia a hudobno-pedagogický priestor. Pedagogický koncept muzikoterapie. Ticho - zvuk a ich didaktické využitie.
- d) A. Pärt: Fratres
17. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Organová škola – základný učebný materiál. Organár Martin Šaško.

- c) Školská reforma na Slovensku, základné stupne vzdelávania, charakteristika výchovy k hudbe predprimárneho až nižšieho sekundárneho stupňa vzdelávania vo všeobecnovzdelávacích školách.
- d) A. Pärt: Fratres
18. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Odporúčaná inštruktívna literatúra pre organ. Znak slovenských organov – organári: Pažický, Podkonický, Kysel', Pecník.
- c) Školská reforma na Slovensku, základné stupne vzdelávania, charakteristika výchovy k hudbe predprimárneho až nižšieho sekundárneho stupňa vzdelávania v základných umeleckých školách s dôrazom na kolektívnu formu vyučovania.
- d) Josquin des Pres: Ave Maria ... virgo serena
19. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) História didaktickej organovej literatúry. Slovenská organová hudba v 20. storočí.
- c) Tvorba obsahu hudobného vzdelávania v intenciách Školskej reformy na Slovensku: ciele intelektovo-kognitívne, socioafektívne, senzoricko-motorické, horizontálna, vertikálna a diagonálna línia hudobno-vzdelávacieho procesu, hudobno-vyučovacie metódy.
- d) Orlando di Lasso: In hora ultima
20. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Novodobé metodiky a školy hry na organe. Organová pedagogika na Slovensku (história, súčasnosť, osobnosti).
- c) Hudobné vzdelávanie v regionalisticky orientovaných školách na Slovensku po roku 1989.
- d) F. Schubert: „Die Forelle“ op. 32, D 550

Literatúra:

Okrh otázok B:

DZEMJANOVÁ, E.: *Metodika organovej hry*. Košice, 2002.

DZEMJANOVÁ, E.: *Organová škola*. Košice, 2000.

KLINDA, F.: *Organová interpretácia*. Bratislava, 1983.

KLINDA, F.: *Organ v kultúre dvoch tisícročí*. Bratislava, 2000.

LAUKVIK, J.: *Orgelschule zur historischen Aufführungspraxis, Teil I.*, Stuttgart 1990.

LAUKVIK, J.: *Orgelschule zur historischen Aufführungspraxis, Teil II.*, Stuttgart 2000.

OPP, W.: *Handbuch Kirchenmusik. II. Orgel und Orgelspiel*. Kassel : Merseburger, 2000

ZAHRADNÍKOVÁ, Z.: *Historický pohľad na vyučovanie organovej hry na Slovensku*. In: *Studia Scientifica Facultatis Paedagogicae : Universitas Catholica Ružomberok*. ISSN 1336-2232. Roč. 15, č. 1 (2016), s. 109-126.

Okrh otázok C:

BARANOVÁ, E. 2001. *Ako učiť hudobnú výchovu?* Ružomberok: Katolícka univerzita. 99 s.

BURLAS, L. 1997. *Teória hudobnej pedagogiky*. (Vysokoškolské učebné texty) Prešov: Prešovská univerzita. 114 s.

- FELIX, B. 2003. *Hudobno-dramatické činnosti na I. stupni základnej školy*. Banská Bystrica: Metodicko- pedagogické centrum. 64 s.
- FONTANA, D. 1997. *Psychologie ve školní praxi*. Praha: Portál. 383 s.
- HATRÍK, J. 1997. *Drahokam hudby I. (Vysokoškolské učebné texty)* Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa.
- KRUŠINSKÁ, M. 2009. *Výchova k hudbe v škole Márie Montessoriovej. Podnety pre teóriu a prax hudobnej výchovy v alternatívnych a inovatívnych modeloch škôl na Slovensku*. KU PF v Ružomberku. 118 s.
- KRUŠINSKÁ, M. – ZELEIOVÁ, G. J. 2011. *Hudobno-výchovné a hudobno-terapeutické moduly: Podnety z tvorivých dielní akcentujúcich zdroje ľudovej tvorby a osobnej identity*. Ružomberok: KU v Ružomberku. s.167. ISBN 978-80-8084-765-4.
- SEDLÁK, F. 1984. *Didaktika hudební výchovy 2*. Praha: SPN. 310 s.
- SEDLÁK, F. 1988. *Didaktika hudební výchovy 1*. Praha: SPN. 311 s.
- VÁŇOVÁ, H. – SEDLÁK, F. 2016. *Hudební psychologie pro učitele*. Praha: Karolinum. s.406. ISBN 978-80-246-2060-2.

Okruh otázok D:

- ADAMKO, R. *Náuka o hudobných formách*. Ružomberok : Verbum, 2019.
- ZIKA, P.: *Učebnica hudobných foriem*. SPN: Bratislava, 1974.
- BURLAS, L.: *Formy a druhy hudobného umenia*. Opus: Bratislava, 1978.
- JANEČEK, K.: *Hudební formy*. SNKLHU: Praha, 1955.
- ZENKL, L.: *ABC hudebních forem*. Praha, 1990.
- WANGH, A.: *Umenie počúvať hudbu*. Bratislava, 1997.

Dátum odovzdania: 29.09.2023

Podpis (garant študijného programu):

Podpis (vedúci katedry):

Podpis (dekan fakulty):